

Körmeny Város Önkormányzata
9900 Körmeny, Szabadság tér 7.
Tel.: 94/592-900, Fax: 94/410-623
E-mail: kormend@kormend.hu

Dr. Batthyányné Coreth Mária Óvoda és Pedagógiai Szakszolgálat

Dienes Lajos Tagóvoda,
9900 Körmeny, Dienes L. u. 1.
Tel.: 94/410-147
E-mail: dienesovi@enternet.hu

Azonosító: TÁMOP-3.1.4-08/2-2009-0107

A Pályázat címe: A körmenyi Dr. Batthyányné Coreth Mária Óvoda és Pedagógiai Szakszolgálat, valamint a Kőlcsey Utcái Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény kompetencia alapú oktatásának fejlesztése

ÖNÁLLÓ INTÉZMÉNYI INNOVÁCIÓ

Az innováció időkerete: heti 2x tevékenység: napi 5-15 perc

Az innováció tervező pedagógusai: Gorzáné Horváth Ildikó

Braun Gyöngyi

Koncz Sándorné

Bor Andrea

Az innovációba bevont csoportok: Ficánka csoport

Csiga csapat

Mesevár csoport

Szivárvány csoport

Az innováció témája: „VARÁZSTARISZNYA”

Az érzelmi és anyanyelvi nevelés fejlesztése óvodánkban

A témaválasztás indoklása:

Tapasztalataink alapján a gyermekek nem, vagy nehezen tudják kifejezni érzelmeiket, gondolataikat. Napjainkban a rohanás, a munka a legfontosabb elfoglaltsága az emberek döntő többségének. Mindenki türelmetlen, ideges és siet, nincs idő egymásra, főleg a gyerekekre. Nem beszélgetnek otthon, reggel

rohanás az óvodába és a munkahelyre. Este pedig ott van a televízió, amely nem pótolja az élő beszélgetést, az esti mesét. Elsivárosodik a gyermekek és a felnőttek érzelmi élete, anyanyelvi kultúrája. Az aktív szókinccs, melyet a gyermek és felnőtt mindennap használ, megfakulni látszik, mennyisége, minősége nem kedvez a kifejező, árnyalt, választékos, igényes beszédnek. Egyre kevesebb az emberek közötti kapcsolattartás, ugyanakkor nagyok az elvárások és igények egymással szemben. A gyerekekben is ezt alakítjuk ki már kisgyermekkorban. Túlhajszoljuk önmagunkat és gyermekeinket, észre sem vesszük, és gyermekeink szeretethiányban szenvednek, érzelmi biztonságuk meginog. Ettől a gyermekek egyre agresszívabbakká válnak. A ma felnövekvő generáció az előzőnél hajlamosabb az érzelmi zavarokra: magányra, depresszióra, dühre, féktelenségre, idegességre, szorongásra, indulatosságra, agresszióra.

Nagy szükség van tehát az érzelmi nevelésre: az önismeret, önkontroll, az empátia, a konfliktuskezelés és az együttműködés elsajátítására, a másakra figyelésre. Gyermekeinket tanítsuk meg indulataik kezelésére és érzelmeik kifejezésre juttatására egyaránt.

Óvodánkban ugyanakkor egyre több a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű gyermek, akiknél amúgy is több törődésre, odafigyelésre van szükség. Szeretnénk, ha az óvodába járó gyermekek érzelmi biztonsága javulna.

Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés teljes folyamatában jelen van, annak szerves része. Új szempontú megközelítése kapcsán a pedagógus a kisgyermek útítársává válik a világ felfedezésében és befogadásában. Az a fontos számára, amit, és hogyan a gyermek mond, és nem az, amit ő akar feltárni a világból. Hagyja, hogy a gyermek saját tapasztalatai alapján ismerje meg világot, hagyja, hogy maga fejezze ki gondolatait. A pedagógus segítse a gyermek kifejezésmódjának fejlődését, szókinccsének bővítését a mesék, versek, beszélgetések, az anyanyelv segítségével.

Az innováció célja:

Alakuljon ki a gyermekekben és erősödjön:

- az érzelmi beleélés, empatikus képesség

- az érzelmeik felismerésének képessége
- saját érzelmeik kifejezésének képessége
- a frusztráció-, tolerancia képessége
- az indulati élet kontrollja
- gazdagodjon a gyermekek szókinccse, szeressenek beszélni
- tudják szavakkal, beszéddel kifejezni érzéseiket
- összefüggően beszéljenek el történeteket
- szeressék a meséket, verseket, mondókákat
- nyugodtan hallgassák végig egymás és az óvónő beszédét
- kommunikáció során szemkontaktus megteremtése, megtartása

Az innováció feladata:

- A gyermeki közlésvágy kibontása, fenntartása
- az aktív szókinccs gyarapítása
- beszélgetés a gyermekekkel
- olyan környezet, helyzetek megteremtése, ahol a beszélgetés természetes formája a kérdések, információk feldolgozásának
- a gyermekek egyéni képességeinek, fejlettségének figyelembevételével történő fejlesztés

A kompetenciafejlesztés fókuszai:

Személyes kompetencia: kíváncsiság, befogadási készség, igényesség

Kognitív kompetencia: érzelmi, anyanyelvi nevelés, kommunikáció, megfigyelő és gondolkodási képesség, memória

Szociális kompetencia: társas kapcsolatok, biztonságérzet megerősítése, együttműködő képesség, tolerancia képessége

Munkaformák: - Kooperatív csoportmunka

- Differenciált csoportmunka
- Páros munka
- Frontális munka /Zenevarázs, csendjáték/

- Egyéni munka

Az innováció előkészítése:

1. Közös tervezés, ötletgyűjtés a programban résztvevő pedagógusokkal
2. Az innováció feladatainak összeállítása, felelősök kijelölése
3. Gyűjtőmunka: foglalkozásokhoz, szükséges kellékek, anyagok beszerzése
4. Aktuális mesék, versek, mondókák, dalok, énekes játékok, könyvek, képek kigyűjtése
5. Szülők bevonásának megszervezése
6. Szervezési feladatok

Kulcsfogalmak: Varázstarisznya, beszélgető kör

Partnerek: gyerekek, szülők

Innováció előzménye:

- A varázstarisznya közös elkészítése a gyermekekkel
- Varázsszőnyeg elkészítése szülők bevonásával

Az innováció leírása:

A varázstarisznya jelentése, jelentősége:

- eszköz arra, hogy felkeltsük a gyermekek érdeklődését a titok, a rejtelem felé
- jel a tarisznya elővétele arra, hogy a varázslat megkezdődik

A tarisznya mindig valamilyen érzellemmel kapcsolatos „jelképet” rejt (lehet fotó, kép, játékszer, rajz, könyv, báb, plüssfigura, stb.). A tarisznya rejt még egy naplót is, mindkettőt bármikor hazavihetik a gyerekek. A szülő, a gyermek beleírhatja, belerajzolhatja a közös, velük megtörtént eseményeket, elolvashatják az előzőeket, kifejezhetik érzelmeiket. Fontos, hogy mindenki vigye haza valamikor, s ez öröm legyen a számára!

A mindennapos mese előtt leterítjük a varázsszőnyeget, beszélgetőkört alakítunk ki, majd tarisznyahívogató verssel hívjuk elő a tarisznyát:

Meseláda, meseház
tarisznyában mit találsz?
Verset, mesét, képeket,
varázslatot, szépeket.
Elmondhatod örömod,
elmondhatod bánatod,
el is varázsolhatod!

Óvó néni kihúzza a jelképet, s kezdődik a beszélgetés, érzelmek indítása. A jelkép alapján kérdéseket teszünk fel: Mi történt vele? Mit érzett? Te mit érzel? Jó, vagy rossz érzés? Mi tetszett ma a legjobban? Mit tanultál ma? Te mit tennél? Hogy tudnád másképp megoldani? Hogyan tudnád másképpen mondani? Milyen érzés ez számodra?

A gyermekek fejezzék ki gondolataikat szavakban, mondatokban.

Minden gyerek a beszélgetés végén az éppen aktuális saját érzelmét, gondolatát tegye a tarisznyába.

MINDENKIRE LEGYEN IDŐ!

Eleinte a nagyobbak nyilvánítsanak véleményt, majd a kisebbek is. A kicsik az elején csak meghallgatják a többieket, s ha van kedvük, bekapcsolódhatnak. Ha valakinek nincs éppen mondanivalója, azt is fogadjuk el. Segítsük a sajátos nevelési igényű gyermekeket gondolataik megfogalmazásában. Eleinte szavakat fogalmaznak meg, majd eljutnak a hosszabb mondanivalóig.

Az aktuális témához, érzelemhez lehetőleg kapcsolódjon az azt követő mese, versválasztás, zeneválasztás, dramatikus vagy mentálhigiénias játék.

Felhasználható irodalom:

Dr. Perlai Rezsőné: Az óvodáskor fejlesztőjátékai Okker Kiadó

Kiss Éva: „A tél csengői csengenek...”

Bauer Gabriella: Gyermekirodalmi szöveggyűjtemény Tankönyvkiadó 1980.

Karlócai Mariann: Komámasszony hol az olló Mérték Kiadó 2005.

www.educatio.hu Kiegészítő segédlet a komplex fejlesztési tervekhez: A világ befogadásának elérhetősége 5.

Kiss Éva: Ünnepek készül

Itt a tél-irodalmi szöveggyűjtemény Novum Kiadó 2009.

Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével Eötvös József Kiadó 1996.

Icinke-picinke, Népmesék óvodásoknak Móra Ferenc Könyvkiadó 1972.

Tóthné Pánya Marianna: Tente baba, tente Népi gyermekmondókák és dalok

Tóth Könyvkereskedés

Benedek Elek: A vitéz szabólegény Móra Könyvkiadó 1974.

Irodalmi Szöveggyűjtemény óvodásoknak Novum Kiadó 2009.

Melléklet

Érzelem játék: Sorba minden gyermek húzzon egy érzelmet kifejező kártyát /sír, nevet, mérges, unatkozik, kíváncsi, stb./, majd utánozza azt arckifejezésével.

Bizalomjáték: A gyermekek párba állnak, majd az egyik gyermek szemét bekötjük, társa pedig vállánál fogva irányítja, vezeti egy előre meghatározott célra.

Kapcsolatteremtő játék: Körben ülnek a gyermekek, először a felnőtt indít el egy mozdulatot /érintést/, a mellette ülő adja tovább társának. Később önállóan is találhatnak ki mozdulatot a gyermekek, azt adják tovább.

Kommunikációs, fantázia játékok: Mi lennél, ha állat, virág, stb. lehetnél?
Miért?

Ki a barátod? Miért?

Melyik mesehős szeretnél lenni? Miért?

Kit ajándékoznál meg, és mivel?

Ajándékozz egy szót a melletted ülőnek!

Képadogatás: Mi jut eszedbe a képről?

Szólánc: Valaki mond egy szót, a mellette ülő mond egy másik szót, ami az előzőről jutott eszébe /víz - hal – hajó – kirándulás - nap, stb./

Dramatizálás:

A következő történetet többször is meséljük el a gyerekeknek, majd a gyerekekkel közösen beszéljük meg, hogyan lehetne eljátszani, csak utánzással, mozgással. Hogyan fejezzük ki az előforduló érzelmeket? Mit érzett a lány? Végül dramatizálják el. A mesét természetesen hagyományos, párbeszéd formában is fel lehet dolgozni a gyerekekkel.

Mese a lányról és a szeretetről

Élt egyszer egy lány a világban. Messziről jött az emberek közé, nagyon messziről. Senki sem ismerte, és ő sem ismert senkit. Egyedül volt, nagyon egyedül. Kedvességre és szeretetre vágyott.

Odament hát az első emberhez, és kérlelni kezdte. Az ember nem is értette, hogy mit akarhat a lány. Elfordította a fejét, és odébbállt. Ment hát a másikhoz, a harmadikhoz, de az egyik elzavarta, a másik elfutott előle, a harmadik kigúnyolta. Volt, aki megijedt tőle, végül elkergették őt.

Szomorú volt a lány nagyon, hiszen semmit sem tett azért, hogy elkergessék. Ment csak ment, amerre vitte a lába. Széllel, viharral szemben. Eső áztatta, szél didergette. Csapzottan, ázottan ért az erdőbe, ahol hatalmas fák között vezetett az út.

Ahogy a fák meglátták őt, igen megsajnálták. Fölé hajoltak, hogy megvédjék az esőtől, alsó ágaik lombjával szárítgatták, melengették. Gyümölcsükkel enyhítették az éhségét, leveleiken gyűjtött harmatcseppekkel oltották szomját. Jó volt ott a lánynak az erdőben, a fák között, mert- úgy gondolta- megkapta azt, amit keresett.

Elhatározta, hogy olyanná lesz, mint a fák. Egy szép napon ágakat növesztett, leveleket hajtott, és nőtt, nőtt, egyre magasabbra és magasabbra. Lombkoronája a legszebb volt a fák között. Ő lett a legmagasabb fa az erdőben. A fák először mosolyogva nézték, ahogy cseperedik, de amikor mindegyiküknél magasabbra ért, nem tűrhették tovább. Ágaikat csattogtatva és ropogtatva, lombjukat suhogtatva zavartak el őt maguk közül.

Ahogy távolodott az erdőtől, úgy változott vissza leánnyá. Lombját elhullatta, ágai letöredeztek. Szakadt ruhája lobogott a szélben. Ahogy ment, csak a földet nézte a lába előtt.

Egyszer csak meglátott egy árva madarat. Ott ugrált a fűben. Repülni próbált, de ázott tollai nem engedték. Nagyon fiatal madár volt még a lány a kezébe vette, fölemelte, dörzsölgette, melengette. Addig, addig, míg a tollai meg nem száradtak, ki nem simultak. Akkor útjára bocsátotta. A madár előbb elrepült, aztán visszatért, s a lány előtt röpködve vezette el őt a madarak közé. Ők aztán szívesen fogadták. Szárnyaikkal melengették, fészükbe vették, finom magvakkal etették. Éjjel összebújtak, úgy aludtak.

Gondolta a lány, hogy hálából olyan lesz, mint a madarak. Karjai szárnyakká lettek, ruhája hófehér tollakká. Csodaszép madár lett belőle. Egy nap kitérte a szárnyait, s megpróbált repülni. Először csak kicsit emelkedett el a földtől, aztán egyre magasabbra és magasabbra. Egészen kicsi lett alatta a világ. Hanem amikor már magasabbra repült, mint a legidősebb, legnagyobb madár, a madarak ezt nem tűrhették, és elzavarták maguk közül.

Futott a lány árkon, bokron, mezőkön, ligeteken át. Tollait elvitte a szél, keringtek utána a levegőben. Szárnyai újra karokká lettek. Futott, futott, mígnem a folyóhoz ért. Leroskadott a partján, Merített a hús vízből, megmosta az arcát, és ivott belőle. Aztán elnézte a hullámokat, hogy játszadoznak, hogy táncolnak előtte. Szinte hívta őt a víz.

Nem várt sokáig. Először óvatosan lépdelt, aztán a vízbe merült. Kedves volt hozzá a folyó. Simogatta selymes vizével, megpaskolta, fölfrissítette játékos hullámaival. Kacagva csobbantak körülötte a vízcseppek, ahogy földobta, s karját széttárva, szikrázó gyémántcseppekké szaggatta a vizet. Minden bánata elszállt, mintha sosem lett volna.

Észre sem vette, s olyanná lett, mint a víz. Tajtékos hullámokká váltak karjai. Szeme színével festette kékre a folyót. De a folyó sem tűrhette, hogy a legnagyobb hullámnál magasabbra csapjon, hogy fehérebb legyen a hullám fodra a többinél. Haragossá vált, hideggé és zorddá, és kivetette a lányt a partra. Zokogott a lány éjjel, és nappal, kis patakká váltak könnyei. Amikor aztán elapadta könnyek forrása, megtörölte az arcát, és szétnézett. Hatalmas hegy állt előtte, a teteje nem is látszott a felhőktől. Elindult a lány, fel a hegyen. Ment megállás nélkül, mert arra vágyott, hogy meglássa ezt a világot onnan föntről, a hegy tetejéről. Úgy gondolta, ha felér, megtudhatja, hogy miért történt vele mindez, hogy mit is kellett volna tennie.

És úgy is lett, ahogy gondolta. Onnan föntről minden parányi volt. Az emberek, a fák, madarak, a folyó. Minden parányi és védtelen. Megsajdult a szíve. Felnézett az égre, és széttárta karjait. Akkor a szíve tájékát forróság öntötte el, és megtelt szeretettel. Majd szétfeszítette. Futott le a hegyről, és tudta már, hogy először neki kell adnia, s akkor a százszorosát, ezerszeresét kaphatja vissza. És ez az igazi boldogság. Aki találkozott vele, akivel beszélt, aki csak látta, kapott ebből a kincsből, s mivel bőven osztogatta, bőven kapott is vissza belőle. Soha többé nem volt boldogtalan.

Várható eredmények

- A tarisznya elkészítése, a közös tevékenység közelebb hozza a gyermekeket.
- A tarisznya pozitív érzéseket vált ki belőlük.
- Jó alkalom a szülők, nagyszülők bevonására, amikor a tarisznyát hazaviszik, otthon írják a naplójába, vagy olvasgatják. Együtt beszélnek meg, mi kerüljön bele.
- A gyerekekben kialakul a pozitív életszemlélet.
- Gazdagodik szókincsük.
- Szeretik a meséket, verseket, zenét, a beszélgetést, igényük lesz rá.
- Ki tudják fejezni érzelmeiket magatartásukban, metakommunikációjukban és előszóban is.
- Nyugodtan végig hallgatják egymás és az óvónő beszédét.
- Kialakul a szemkontaktus a kommunikáció közben.
- Kialakul a gyermeki közlésvágy.
- A csoportba járó gyermekek és szüleik egyaránt elfogadják az SNI gyermekeket (autista), mivel nekik még inkább érezniük kell a feltétel nélküli elfogadást és szeretetet.
- A harmonikus kapcsolatok kialakításának és megkönnyítésének jelentősége.